

Čia pateiktas trumpas tekstų rinkimo akluoju būdu mokymo kursas. Jis buvo spausdintas „Kompiuterijos“ žurnale.

Mokomės rašyti akloja sistema

Aldona Laurinavičienė

Kompiuteriu tvarkant buitines, verslo ar kitokius reikalus, būtini tam tikri rašymo įgūdžiai. Kuo greičiau surinksite tekstą, tuo našiau dirbsite. Neturint įgūdžių, tekstų rašymas – varginantis ir lėtas darbas. Rašantysis paprastai perskaito keletą teksto žodžių, juos įsimena, surašęs klaviatūroje reikiamas raides, užrašo žodžius. Paskui vėl skaito tekstą. Rašymo procesas nuolat nutrūksta, vargsta akys.

Spartaus darbo su klaviatūra įgūdžių galėsite įgyti rinkdami tekstus vadinamuoju akluoju metodu. Pagrindinė tokių įgūdžių formavimo prielaida – patvirtintas standartas LST 1582:2000, nustatantis lietuviškos kompiuterio klaviatūros ženklų išdėstymą. Klaviatūros tvarkyklę galima atsisiųsti iš saugyklos <ftp://aldona.mii.lt/pub/MII/PMS/klav>. Ją turint, specialiais pratimais galima mokytis aklojo metodo.

Aklojo metodo esmė. Tekstas renkamas visais kairės ir dešinės rankos pirštais. Rašant į kompiuterio klaviatūrą nežiūrima, pirštų judesiai akimis nekontroliuojami. Išmokus rašyti šiuo metodu, dirbama sparčiai, akys nevarginamos: skaitomas originalas, rankų pirštai automatiškai spaudžia reikiamus klavišus.

Aklojo metodo samprata. Kompiuterio klaviatūroje ženklai suskirstyti į tam tikras grupes, atitinkami pirštai rašo tik jiems skirtus ženklus. Rankos laikomos klaviatūros centre, ant vadinamųjų pagrindinių klavišų. Rašant kitus ženklus pirštas atitraukiamas nuo pagrindinio klavišo, savo zonoje pakyla aukščiau į trečiąją ar nusileidžia žemyn į pirmąją klaviatūros eilę, paspau-

džia reikiamo ženklo klavišą ir grįžta į pagrindinę padėtį.

Metodo galimybės. Dažnai kartojami judesiai tampa automatiški ir tikslūs. Klaviatūroje yra 48 pagrindiniai klavišai, o rašoma dešimčia pirštų. Kuo daugiau pirštų naudojame rašydami, tuo mažiau skirtingų judesių tenka kiekvienam pirštui. Be to, kiekvieno piršto judesiai yra vienodi atstumo ir krypties atžvilgiu.

Mokymasis pagrįstas motorine (judėjimo) atmintimi. Tai toks atminties tipas, kai įsimenami judesiai, jų tempas, ritmas, amplitudė ir pan. Suformavęs tam tikrus įgūdžius, rašantysis gali spausdinti klaviatūra žiūrėdamas tik į tekstą, pats jį kurdamas arba klausydamasis diktavimo.

Per kiek laiko galima išmokyti greitai dirbti akluoju metodu?

Tai priklauso nuo to, kokius uždavinius sau keliate. Vieniems 80-100 ženklų per minutę yra pakankama sparta, o kitiems atrodo, kad ir 300 ženklų per minutę yra per lėtai. Nustatant greičio ribą naudinga žinoti, kad minimali spausdinimo sparta – 140 ženklų per minutę.

Sėkmės motyvai. Pirmoji sėkmingo mokymosi sąlyga – palanki motyvacija. Juo labiau žmogus nori ko nors išmokyti, tuo lengviau jam sekasi tai padaryti. Mokymo medžiagai perprasti reikia ištvermės, atkaklumo, kuris padėtų įveikti norą mesti darbą tik įpusėjus.

Geros atminties žmonės klaviatūrą gali įsiminti per 6-8 valandas. Rašymo spartą prognozuoti sunkiau. Norimą rezultatą pasiekti padeda praktika ir specialiai parinkti pratimai.

Mokymosi metodika. Specialius pratimus reikia atlikti būtent taip, kaip aiškinama, o ne taip, kaip jums atrodoys paprasčiau ar patogiau. Rašyti reikia kasdien, tam skirti ne mažiau kaip valandą. Nerekomenduojama rašyti nieko kito, išskyrus pateiktus pratimus ar kitą pasirinktą mokomąją medžiagą.

Mokantis reikia griežtai laikytis šių taisyklių:

1. Rašyti dešimčia pirštų. Gali būti sunku, bet šio reikalavimo reikia laikytis.

2. Taisyklingai laikyti rankas ant klaviatūros. Pagrindinė padėtis: pirštai uždėdami ant antrosios eilės a s d š k l ū é klavišų. Pirštai truputį sulenkti, atpalaiduoti, klavišai lengvai liečiami. Alkūnių prie šonų nespausti. Klavišus spausti piršto „pagalvėle“. Tarpo klavišą spausti vienos ar kitos rankos nykščiu, nenukeliant kitų pirštų nuo pagrindinės padėties klavišų.

3. Rašyti ritmiškai, t.y. klavišus spausti vienodais laiko tarpais. Tai didina darbo našumą, mažina nuovargį. Iš pradžių reikėtų rašyti 60 - 80 ženklų per minutę. Įgudus sparta didės – per minutę parašysite iki 150 - 170 ženklų. Tačiau jei darote klaidų, spartaus rašymo reikia atsisakyti.

4. Klaviatūrą padėti tokia aukštyje, kad, uždėjus kiek sulenktus pirštus ant pagrindinės eilės klavišų, rankos per alkūnes liktų sulenktos stačiu kampu. Rašant nesiremti riešais į klaviatūros korpusą ar stalo kraštą.

Pagrindinė pirštų padėtis

Uždėkite pirštus ant pagrindinės padėties klavišų. Apžiūrėkite, kaip išdėstyti klavišai a s d š k l ū é, apsipraskite su jais. Pabandykite rašyti: šškkšškkšškkšškkšškk ...

Pirštus laikykite uždėtus ant pagrindinės eilės klavišų; dešinės ar kairės rankos nykščiu darykite tarpus tarp raidžių. Jei raidę rašysite kaire ranka, klavišą paspausite dešinės rankos nykščiu, jei dešine – kairės rankos nykščiu.

Rašykite: dd ll dd ll dd ll ...

Kai rašote raides, išlaikykite ir kitus pirštus ant klavišų. Rašykite: ss ūū ss ūū ss ūū aa éé aa éé aa éé ...

Pagrindinės padėties raidžių rinkimo pratimai

„Pauspaušinkite“ pratimą. Neskubėkite. Mintyse (arba garsiai) pasakę raidę, išiminkite atitinkamo klavišo vietą, paskui klavišą spustelėkite. Nesakykite raidės kartu su klavišo spustelėjimu. Jei užmiršote klavišo vietą, stenkitės neskubėdami prisiminti. Jei nesiseka, naudokitės schema. Pirmojoje eilutėje pateikti raidžių deriniai. Mokydamiesi naują raidę dažniau

Pirštai	Kairė ranka				Dešinė ranka			
	Mažylis	Bevardis	Didysis	Smilius	Smilius	Didysis	Bevardis	Mažylis
Pagrindinė pirštų pozicija	A	S	D	Š	K	L	U	É
1-3 eilės ženklai	A Z < >	Ž Ū	E C	R T Y G H V B	U I J N M Č	O F	P E	I W Q
4 eilės ženklai (apatinis registras)	! `	-	/	, : ;	. =	()	?	
4 eilės ženklai (viršutinis registras)	~ 1	2	3	4 5 6	7 8	9	0	+ x

sieksite ją pirštais nuo įvairių klaviatūros vietų. Kitose eilutėse parašyti trumpi žodžiai, turintys šias raides:

šk šk šk šk dl dl dl dl sų sų sų sų aė aė aė aė sk sl sų sų dk dl dų dė aė sų dl šk kš ld ūs

lakė lakė lėkė lėkė kalė kalė lašų lašų sakų sakų šakų šakų alė alė kas aš klasės klasės aklas aklas dėklas dėklas dėka dėka sėklų sėklų sėkla sėkla sakė sakė sala sala lašas

Pratimą pakartokite. Jei turite laiko, rašykite tol, kol galėsite ritmiškai ir be klaidų perrašyti visas pateiktas eilutes.

Smiliumi rašomos raidės

Pakartokite išmoktas raides. Pateiktą žodžių eilutę galite perrašyti du kartus. Jei nesiseka parašyti be klaidų, rašykite vieną, du ar tris žodžius po dvi eilutes:

šakų salų lėšų lašų kals šals lėks laks kalas lašas lakas kad kada kaklas kaskada asla

Mokydamiesi kitų pratimų raidžių laikykitės šių taisyklių:

1. Suraskite naują raidę schemeje, paskui klaviatūroje.
2. Uždėję rankas ant pagrindinės klavišų eilės, pasimokykite taisyklingai pasiekti naują raidę. Kartokite pirštų judesius: perkeltite pirštą ant naujos raidės klavišo ir vėl grįžkite į pradinę padėtį. Kiti pirštai turi likti antrojoje klaviatūros eilutėje ant pagrindinės pozicijos klavišų.

3. Rankas ant pagrindinės pozicijos klavišų reikės uždėti nežiūrint. Apčiuopkite pirštais pirmąją klaviatūros eilę, dėkite rankas ant antrosios eilės klavišų. Kairės rankos mažylis, patrauktas į kairę, lies didžiųjų raidžių perjungimo klavišą. Dešinės rankos smilius, patrauktas į kairę, lies J klavišą su iškilia žyme klavišo viršuje.

4. Kiekvieno pratimo pirmoji eilutė skirta naujai raidei. Šią eilutę rašykite itin atidžiai. Žiūrėkite tik į tekstą. Kitus tai raidei mokytis pateiktus žodžius galite rašyti iš eilės. Jei taip rašyti dar per sunku, pasirinkite du panašius žodžius ir jų parašykite visą eilutę. Paskui žodžius rašykite iš eilės.

5. Padarykite dvigubą intervalą. Tokiu pat būdu mokykitės spausdinti kitą raidę.

6. Jei turite laiko, pratimus kartokite. Spausdinkite ritmiškai, venkite pauzių.

Trečiosios eilės raidžių rinkimo pratimai

t tš tš ašt ašt tal tal lét lét tak tas tsk tsk tdl tdl štk štk štl
štl štu štu šte šte atk atl atų

talka taksa takas šalta lėtas klasta latakas lėkštas kaltas
atsakas atskala tada takų lėtų šaltų kaltų aktas data lėtas
kakta katė kaltė šaltas kasta lakta dėstė adata kaltės tėtės
r rš rš dr dr ar ar ra ra rė rė šer šer kra kra lrs lrs uer uer
asr asr aer aer sur sur drš drš

karas raštas ratas karta ašara rasa tara krata arka rase
trasa aras šarka karų ratų rasų atrašė raštas skara aras skar-
da darkė šarka karštas rėkė darė lordų tų ratų sartas strėlė
i ik ik iš iš il il di di dir dir sil sil ir ir til til asi asi sdi sdi
kik kik lik lik ūik ūik ėik ėik

šis tik tai iki kai šit kitas dalis akis likti tikras rasti štai
kilti tirti tarti tarsi didis tikti litas raidė kisti šalia raida dai-
lė tikrų tiktų litų kistų arti dėti lėkti taika šalia sėsti ašis
laida kairė sėti tarsi kalti kasti aidas arti rišti irti dalia kalis
slidė skėtis aklai šalti taksi irtis

u uk uk su su au au luk luk šku šku iki iki du du tu tu
sau sau tau tau tuk tuk šdu šdu kur

kartu kai kuris tauta saulė kurti ausis alus auka sukti ki-
tur kuras kur tautų aukų kitų akutė duktė dulkė rudas sula
rauti akutė dušas austi ketus aršus dukart auklė aludė aršus

aštrus ašutas ataudas ašutų ataudų atkaklus audra aukštas
aukuras auskaras austrė aušra datulė

y yš yš šy šy ty ty ky ky ly ly ašy ašy ėky ėky yla yla yda
yda yra yra try try kyl kyl lys lys

trys ryšys durys dydis rytas rytai tyla sykis karys rytų
sykių tylus lyti skylė syk tyras ryti išsyk lyga lygis lygus
akys skaityti taisyti sakyti rašyti daryti skyrius ryšys sudyla
lytų

Antrosios eilės raidžių rinkimo pratimai

Pagrindinės klaviatūros eilės viduryje yra raidės g, h, j.
Kairės rankos smiliumi rašykite g, h, dešinės – j. Parašę raidė,
pirštą tuoj pat gražinkite į pradinę padėtį.

gš gš šg šg ga ga gi gi gal gal agi agi ėgi ėgi ūgi ūgi igk
igk igl igl kgš kgf ugš ugš yšg

daug gauti taigi lygis ilgas ilgai galas liga irgi lygus aug-
ti gautų lygių ilgu galų atgal gilus galia gėlė argi sauga gal-
la giria gėda ragas gulti gėris garas girti gėlių girių ragu ga-
rų alga saga gaida gairė gausa dargi daug gėlas gira ilgis li-
gi algu sagų gaidų gairių draugas guli

j jk jk kj kj kuj kuj gjk gjk jau jau juk juk jis jis jų jų ajk
ajk yjk yjk ikj ikj ijk ūkj ūkj ėkj

jėga idėja justis sauja gija alėja sija gauja jauja jėgu idėju
sauju gijų alėju siju gajus jakas jaugi jaura judra judu juka
laja sėja lyja dalijasi jaukus jaukių keliauja susijusi

hš hš šh šh hga hga haš haš šah šah hik hik jhg jhg ath
ath ėkh ėkh ūkh ūkh ujh ujh

halė hiatas hidra hidratas hidraulika hidridas husaras
halių hiatų hidrų hidratų hidridų

Raidė **h** vartojama tik tarptautiniuose žodžiuose. Lietuvių kalbos žodžiuose vartojama **ch** raidė. Daugiau pratimų su šia raide bus pateikta mokantis rašyti raidę **c**.

Pirmosios eilės raidžių rinkimo pratimai

Renkant apatinės klaviatūros eilės raides, pirštų judesiai tampa sudėtingesni. Tenka perkelti pirštus iš trečiosios eilės į pirmąją ir atvirkščiai. Užduotyse iš pradžių pateikti lengviau rašomi žodžiai iš pirmosios ir antrosios eilės raidžių, vėliau – iš visų trijų klaviatūros eilių.

b bš bš šb šb ašb ašb sšb sšb lkb lkb dšb dšb ėkb ėkb ašb ašb ėšb ėšb tšb tšb ršb ršb ikb

kalba bėda bėga basas labas bala badas balas baladė balsas balsų gabalas kaba labai arba dabar byla riba butas bėgti bauda batas aibė garbė bėgti baras bitė bėgis kibti barti abudu bitas labai bėris bukas dauba gabus burti busti balti baigti

m km km mk mk akm akm skm skm dkm lkm lkm ikm ikm ukm ukm tkm tkm gkm gkm

masė sėkmė mėsa dėmė mada malka šalmas dama gama masių dėmių madų metai metas imti imtis suma matyt gamta gimti ramus mėgti baimė kilmė laimė mudu tamsa mesti drama rėmas mušti matas markė guma migla mitas tarmė

n nk nk kn kn akn akn skn skn dkn dkn lkn lkn ikn ikn ukn ukn tkn tkn rkn rkn gkn gkn

manas namas gana anas banga danga nagas anga danas šalna namų dangų ranka narys kaina knyga rinkla namai daina ginti link ugnis nauda burna kinas antai nullis minia indas linas nafta nykti mina gilyn unija antis artyn indas darna

v vš vš šv šv ašv ašv sšv sšv kšv kšv lšv lšv ršv ršv tšv tšv ikv ikv ukv ukv gšv gšv jkv jkv

savas galva vėjas vadas javas kava kalva vaga vėsa savų vėjų vadų kavų kalvų vagų galvų visas vyras vėlai alyva valia dirva visai vykti tėvas vidus galvų vinis virš karvė vakar valia visur dirva vyti vėlus vynas virti vargu vilna varna varis

č čk čk kč kč akč akč skč skč dkč dkč lkč lkč ikč ikč ukč ukč tkč tkč rkč rkč gkč gkč jkč

tačiau tyčia balčius bičiulis bučius čardašas čiabuvis čikseti čiulbėjimas čiulbutis čiurlys bičiulių čiabuvių čiurna račiauti račius rėčka skaičius skaičiai likčiau tarčiau vadinčiau darbščiausia šiurkščiai trykštančių aukščiausių nakčia bėgančius

Didžiuoju pirštu rašomos raidės

Didieji (ir bevardžiai) pirštai mažiau išlavinti kaip smiliai; rašyti pratimus kai kam bus sunkiau. Iš naujo perskaitykite taisykles, pateiktas skyrelyje „Smiliumi rašomos raidės“ (6-asis žurnalo numeris). Svarbiausia rašyti ritmiškai, be pauzių, neatitraukiant akių nuo teksto. Parašę pratimą, jį perskaitykite. Kartokite eilutes, kurias jums sunku parašyti (ar darote klaidų).

e ed ed de de ade ade šde šde kde kde edk edk lde lde edl edl edv edv lke lke tde tde edt

teisė jeigu gerai geras kiek tiek keli tekti kelti tiesa šiek tiek šeši deja gerti ties retai sekti siekti siela tiesa eiga kietas greit retas tegu ledas degti keli kiek treji eglė etika gelmė tiek diena šeima negu siena esmė vien medis bent vertė menas

c cd cd dc dc šdc šdc kdc kdc adc adc ėdc ėdc tdc tdc udc udc idc idc cdt cdt mcd mcd

chalva chanas scena mecenatas mechanika cianas cika da ciklas citata cechas acetatas actas akcentas akcija akcinis scenų mecenatų mechanikų cikađų citatų akcentų ak-

cijų centras charakteris chartija chemija akacija archyvas architektas

o ol ol lo lo klo klo šlo šlo iol iol loi loi ulo ulo tio tio mlo mlo glo glo jlo jlo ėlo ėlo ūlo toks koks todėl toli joks duoti kodėl koja oras lėšos tuoj sesuo kodas sodas šonas šokti groti šokis lėšų sodų šokių rodos skola stoti išorė kopa uoga stoka tolti uola skolų uogų asmuo norma koks nors noras akmuo srovė kova lova kovas nieko

f fl fl lf lf olf olf flo flo klf klf alf alf ilf ilf tlf tlf ulf ulf elf elf ėlf ėlf ūlf ūlf glf glf jlf jlf

forma firma sfera nafta ferma fonas šefas grafa fauna flora fojė afera afektas alfabetas diferencialas difterija efektas efemeriskas etnografas etnografija šerifas faksimilė faktorius faktas katastrofa mikrofilmas šifruotojas fotografija

Bevardžiu pirštu rašomos raidės

ž žs žs sž sž asž asž dsž dsž ežs ežs šsž šsž jsž jsž gsž gsž žeš žeš iež iež vsž vsž nsž nsž

žodis žolė dėžė žala žygis rožė diržas dažai žilas žadas išdas ežys dužti rėžti ežia mažai žinia žemas žiema birža žuvis žymus vežti žemyn žemai žyma kažin žvejys varža žvakė vežti žymė bemaž žavus žievė biržė žerti brėžti liežutis nežinia žinių

ū ūs ūs sū sū asū asū ūsa ūsa šsū šsū žsū žsū ksū ksū lsū lsū gsū gsū jsū jsū mnū mnū tšū būdas kūnas būklė dūmas ūsas dūma ūkas dūda būti ūkis rūšis jūra aciū rūmai būrys tūris žūti mūras krūva būtis rūkas rūsys rūbas ūgis siūti ūmai siulė šūkis šūvis lūžis ūžti gūsis ūmus rūta lūžti gūdus rūkų rūsių gūžta brūkšnys pakriūtė

p pų pų up up kpų kpų upk upk aup aup iup iup opų opų gup gup jpu jpu iop io

pats pagal prieš tarp grupė pusė prekė tapti kaip tipas lapas pora taip petys liepa pjesė talpa kopti pluta kuopa pirma penki lūpa ypač pieva epocha pūsti pūga pinti pūkas ūpas pempė puošmena puotauti operetė operatorius oponentas rapsas

ę eų eų uę uę auę auę kuę kuę lųę lųę ouę ouę puę puę tuę tuę muę muę čfę čfę jęų jęų

savęs manęs tavęs atsisukęs spręsti gęsta gręžia skęsta tęsiasi lęšis tęsinys gręžinys vyriausybė pavarde savaitė taisyklė esmė saulė laisvė klasė erdvė nekėlęs išlakstę gėrėjęsis didžiavęsis didelė šventė pasisveikinę nepastebėjęs

Mažyliu pirštu rašomos raidės

ą ąa ąa aą aą saą saą daą daą rąą rąą kią kią gaą gaą ažs ažs lką lką mną mną vbą vbą jaą

turtą ilgą kelią sąsaga sąstatas sąrašas ažuolaš sąlyga gydytoją rašytoją skaitytoją plytą išsigąsti agrastą alegoriją žąsys laiką kelią drąsa drąsuolis drąsus savą dieną sąvoką visą sąžinė sąjunga knygą rytą archyvą cechą vėlyva dvyliką

z za za az az saz saz zas zas žza žza kūz kūz mnz mnz vbz vbz gžz gžz jaz jaz aaz aaz

mezgti mezgėjas lozungas kazachai kazokas kazukas nuzvimbti nuzulinti ozas pabrazdinti pazirzėti viza vyzdys vizija viziris vizitacija vizituoti vizuoti zamšas zarasiškis zebzas mezgėjų kazokų zylė zigzagas zona zoologinis zondas zoninis

į ėį ėį ėė ėė klį klį aėį aėį mėį mėį opį opį gkį gkį jkį jkį nmį nmį vbį vbį tšį tšį aži aži

tokį žodį šalį akį ateitį petį pasaulį įeiti išgyti įrašas įgaliojimas įtraukti įsteigti įrengti įstaiga įprasti įsisukti įspėjimas įplaukos įranga neįprastas išlįsti įtikinti įvadas įvairovė įprotis įleisti įmesti įžanga įskaita įkainis įkyrus įtekėti įmonė nelįsti

Baigėte teorinę dalį, išmokote rašyti visus klaviatūros ženklus. Būtina toliau formuoti ir tobulinti rašymo įgūdžius, spartinti rašymo tempą. Minėjome, kad minimali spausdinimo sparta – 140 ženklų per minutę. Tokios, arba 160-180 ženklų per minutę, rašymo spartos galite siekti kaip galutinio mokymosi tikslo. Šiuo metu, kai baigėte teorinę dalį, turėtumėte parašyti 80-100 ženklų per minutę; jei parašysite 100 ženklų – puikus rezultatas. Kaip nustatoma rašymo sparta, bus paaiškinta vėliau.

Pirmiausia *pasitikrinkite spausdinimo techniką*. Pateiktos trys pratimo pastraipos. Kiekvieną pastraipą perrašykite du ar daugiau kartų. Rašydami pirmąją, galvokite apie rankų padėtį: pirštai šiek tiek sulenkti, riešais į klaviatūros ar stalo kraštą nesiremiate. Rašydami antrąją, sutelkite dėmesį į pirštų judesius: paspaudę reikiamą klavišą, pirštus gražinkite į pradinę padėtį. Trečiąją pastraipą rašykite sparčiai, tolygiai, ritmiškai, be pauzių, neatitraukite akių nuo skaitomo teksto.

Tiesiai į dangų kyla dūmai. Saulė veidą degina. Sausos malkos gerai dega. Ant vandens dedasi ledas. Mūsų dienų žmogus. Vienam nedrąsu toli keliauti. Išsisuk dūdą iš žilvičio šakos. Voras driekia savo siūlą. Išlindo yla iš maišo. Lazdos du galai.

Svėdasai yra Lietuvos miestelis. Mikalojus Konstantinas Čiurlionis originalus dailininkas. Vincas Kudirka sukūrė Lietuvos himną. Tauragno ežeras yra netoli Utenos. Nuo Kanados iki Meksiko yra tolimas kelias. Neris yra Nemuno intakas.

Vis delsia su darbais. Nieko dora ten nėra. Dūmai ky-la į dangų. Ne viena duona žmogus gyvas. Dar geras ke-lio galas iki namų. Kas saldu, tai gardu. Iš gilės užauga ažuolas. Jis ir yra tas žmogus, apie kurį dabar su tavimi kalbame. Tai gula, tai sėda.

Toliau dėmesys bus skiriamas spartaus ir tikslaus rašymo įgūdžiams formuoti. Mokydamiesi naujų raidžių, tarėte sau kiekvieną raidę atskirai. Dabar trumpus žodžius tarkite sau kaip vienetą (iš karto), ilgesnius – paraidžiui. Sklandžiai rašyti galėsite tik atsipalaidavę ir pasitikėję savimi.

Pratimo pastraipas perrašykite taip: rašydami pirmąją kartokite mintyse kiekvieną žodį; antrąją – tarkite kiekvieno spaus-

dinamo žodžio raidę paraidžiui; trečiąją – rašomus trumpus žodžius tarkite sau iš karto, ilgus žodžius – paraidžiui.

Toli toli, ten kur saulė teka, yra graži kalnuota šalis. Gal tik paukštis taip keistai suriko, nes aplink nebuvo nė vieno žmogaus. Ir jai, ir jam sakyk. Jis daug jėgos turi.

Musonas yra pastovus vėjas dukart per metus keičian-tis kryptį. Sulanksčiau laiškelių ir, užkluptas netikėtų minčių, pamažu uždariau duris. Bičiuliai nustojo pas jį lankęsi.

Tas auksinis kalnas stovi tarp augalotų liepelių, tarp žaliųjų vyšnelių. Visi vadina tą kalną svajonių kalnu. Dešimtainė sistema yra mūsų skaičiuosenos pagrindas.

Dabar galite pasitikrinti pradinį rašymo greitį. Pateiktas 300 ženklų tekstas. Jeigu jį perrašysite per tris minutes, jūsų šio mokymosi etapo rašymo įgūdžiai puikūs – rašote 100 ženklų per minutę. Žinoma, rašyti reikia ne tik sparčiai, bet ir be klaidų. Pagal rašymo spartos skaičiavimo metodiką dėl kiekvienos padarytos klaidos prarandate 10 ženklų.

Nerijos centras yra Nida. Tai sena gyvenvietė su pa-mario kraštui būdingomis žvejų sodybomis, jaukais kie-meliais. Visa Nerijos gamta savita ir labai jautri bet ko-kiam išoriniam poveikiui. Ją reikia rūpestingai globoti ir saugoti. Tai nekasdieniškas pasaulis. Jis yra vienas ir tik į save panašus.

Jei užduoties per nustatytą laiką neatlikote, nenusiminkite – rašymo sparta didėja pamažu. Žinoma, dirbant kokį nors darbą, norima kuo greičiau pasiekti rezultatų. Tačiau rašymo įgūdžių greitai suformuoti neįmanoma. Reikia tam tikro laiko, kad lavėtų rankos, miklėtų pirštai ir galų gale tekstus pradėtu-mėte rašyti automatiškai.

Rašymo įgūdžius galite formuoti pagal pateiktus pratimus arba pačių pasirinktus tekstus. Mokymosi tekstus rašykite jums patogiu ritmu. Svarbu, kad tuo pačiu ritmu rašytumėte visą pratimą iki galo. Rašydami tolygiai, sklandžiai, nuolatiniu ritmu darysite mažiau klaidų. Dėl klaidų, jei jų nelabai daug, krimstis nereikia. Klaidos yra laikinas dalykas. Tačiau taisyti jas reikia. Klaidingai parašytus žodžius patartina rašyti papildomai, po 2-3 eilutes. Jei pastebėjote, kad dažniau klystate rašydami vieną ar kitą raidę, susiraskite ir kartokite pratimus, kurie buvo skirti toms raidėms mokytis.

Jums patogiu ritmu perrašykite pateiktą tekstą. Suskaičiuokite klaidingai parašytus žodžius. Perrašykite tekstą antrą kartą. Vėl peržiūrėkite padarytas klaidas ir palyginkite – gal jų mažiau negu pirmą kartą. Dar kartą sparčiau perrašykite tą patį tekstą.

Atskiros kalbos bei jų šeimos, kaip žinoma, vystosi netolygiai. Vienos iš jų greičiau nutolsta nuo savo senovinio vaizdo, kitos – lėčiau. Iš visų indoeuropiečių gyvųjų kalbų nuo savo pirmų šakų vaizdo mažiausiai yra nutolusios lietuvių ir latvių kalbos. Štai dėl ko mūsų gimtoji kalba yra nepaprastai svarbi indoeuropiečių kalbų mokslui ir yra dėstoma bei studijuojama daugelyje pasaulio šalių.

Rašymo spartą galima tikrinti kartą per savaitę. Tikrinama rašant nežinomus (anksčiau nerašytus) tekstus. Pasirinktą tekstą prieš rašydami perskaitykite. Gali pasitaikyti koks nors nežinomas žodis ar terminas, dėl kurio sutriks rašymo ritmas. Pasirinktą tekstą rašykite 3, 5, 7 ar 10 minučių. Paskui nustatykite bendrą ženklių skaičių. Į jį įeina raidės, skaitmenys, skyrybos ženklai, tarpai tarp žodžių. Didžiosios raidės bei ženklai, kuriuos reikia parašyti su registrais, skaičiuojami kaip du ženklai. Bendrą ženklių skaičių padaliję iš rašyto laiko (3, 5, 7 ar 10 minučių) sužinosite, kokią maksimalią rašymo spartą pasiekėte. Rašymo pradžios ir pabaigos laiką turėtų fiksuoti kitas asmuo, esantis greta. Rašyti ir sekti, kiek laiko rašote, pačiam neįmanoma.

Miklumo, spartaus ir teisingo rašymo pirštus galima įgudinti rašant pasikartojančius raidžių derinius. Pratimams parinkti žodžiai su produktyviausiomis priesagomis ir galūnėmis. Kiekvieną pratimą rašykite lėtai (ritmu, koku rašydami nedarote klaidų), paskui sparčiau, dar sparčiau.

Skalda valda samda landa sklanda branda skarda bauda skriauda nauda rauda drauda būda dūda rūda saga vaga jėga rega daiga taiga eiga pareiga apeiga knyga alga anga banga ranga įžanga junga joga proga uoga slauga sauga pūga apranga apžvalga sueiga

Aprobacija gradacija oksidacija delegacija obligacija irigacija navigacija asociacija radiacija apeliacija infliacija ventilacija izoliacija transliacija kalkuliacija variacija aviacija akacija kodifikacija unifikacija publikacija farmacija sanacija vibracija

Savivaldybė lygybė nelygybė blogybė kiekybė puikybė aplinkybė kokybė realybė begalybė specialybė ramybė įžymybė valdyba vaidyba leidyba sodyba žvalgyba sargyba daugyba žvejyba tvarkyba dalyba gamyba taryba rašyba statyba puošyba

Kibti dirbti dilti skelbti lobti kilti pilti pulsti mėgti gerbti stebėti žibėti įkalbėti gelbėti čiulbėti skubėti riedėti sėdėti idė-

ti lydėti žydėti atidėti uždėti regėti segėti akėti įtikėti tylėti genėti lieti tviskėti mokėti linkėti aiškėti galėti laimėti dūlėti gilėti ūmėti padėti

Gabus dubus laidus slidus atidus saldus gūdas vaizdus dygus vangus tingus taikus dalus specialus oficialus lojalus unikalus formalus optimalus normalus banalus vėlus ovalus tylus imlus sėslus žymus solidarus kaitrus mišrus drąsus skalsus naršus drovus

Dviračiai vokiečiai kiniečiai žemaičiai aukštaičiai suvalkiečiai pusryčiai pietryčiai karščiai tirščiai margučiai žygiai drugiai santykiai žemgaliai lyviai latviai ryžiai medžiai protėviai itėviai suomia želdiniai banginiai akiniai kailiniai marškiniai

Darbas herbas serbas klubas rūbas princas kvarcas ginčas badas padas vadas priedas žiedas aidas vaidas veidas skydas šydas gandas randas stendas indas fondas zondas sodas uodas kardas vardas lordas lizdas izdas seifas grifas stogas miegas langas

Naudinga rašyti ir trumpas frazes. Kiekvieną frazę reikia rašyti 5-10 kartų. Frazes reikėtų rašyti kasdien, pavyzdžiui, 5 frazes po 10 eilučių kiekvieną. Tokiais bandymais galima gana greitai padidinti rašymo spartą (kartojami tie patys pirštų judesiai).

Darbas darbą veja

Iš gilės užauga ažuolas

Bijai vilko, neik į girią

Siūloma prekė nebrangi

Kam sopa, tas ir dejuoja

Negirk dienos be vakaro

Davei arklį, duok ir balną

Mėnuo šviečia, bet nešildo

Pats taip daro, o kitus bara

Iš didelio debesies mažas lietus

Užsimanė dykas duonos ieškoti

Daug rankų didžią našta pakelia

Vietoje būdamas ir akmuo apželia

Mažas grūdelis didžiu medžiu užauga

Bepigu nedejuoti, kad yra kam guosti

Ilga iešmą bedrožiant, šuo kepsnį pagaus

Geriau žvirblis rankoje, negu briedis girioje

Kokiu vežimu važiuoji, tokią dainą dainuoji

Jei jums nepakanka pateiktų frazių, galite jų pasirinkti patys. Frazė neturėtų būti ilgesnė už standartinę eilutę (64-72 ženklai).

Mokantis pagaliau rašoma automatiškai. Rašymo automatiškumas bus susiformavęs tada, kai pajusite, jog rankų pirštai spaudžia reikiamus klavišus jums negalvojant ir rašo tiksliai, be klaidų. Automatiškumas ir pasiekta tam tikra rašymo sparta rodytų, jog jūs perpratote aklojo rašymo metodą ir įgijote būtiną darbo klaviatūra įgūdžių.

Kompiuterija

2000 m. birželis, p. 47–48

2000 m. liepa, p. 46–47

2000 m. rugpjūtis, p. 46

2000 m. rugsėjis, p. 46

2000 m. spalio, p. 49